

NINA•NIKU
FOUNDATION FOR NATURE RESEARCH
AND CULTURAL HERITAGE RESEARCH

Adresseliste

YOUR REF: 1017/02-642.34/HBr
OUR REF:
PLACE: Trondheim
DATE: 01. October 2002

Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2002

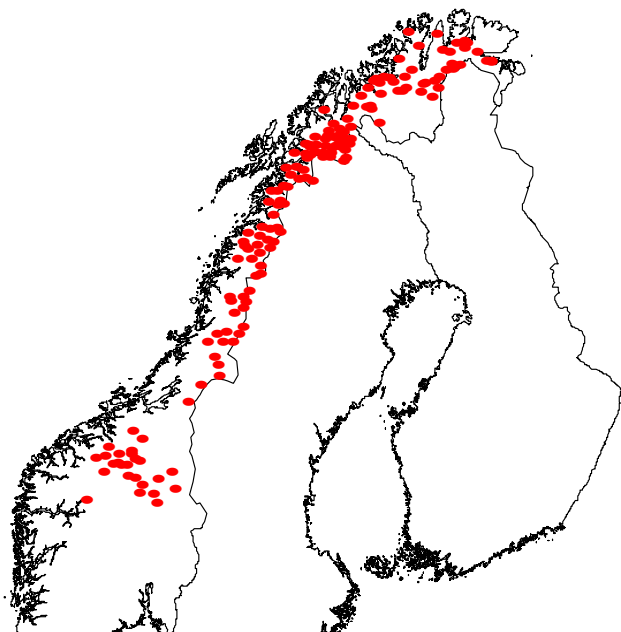
Nasjonalt overvåkingsprogram for store rovdyr
Henrik Brøseth & Roy Andersen, NINA

Datagrunnlaget

I år ble det utsendt i alt 164 registreringsskjema for kontroll av tidligere kjente ynglelokaliteter hos jerv fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for store rovdyr. Disse ble distribuert regionalt via Statens Naturoppsyn og Fylkesmannen i Finnmark som vist i **tabell 1**, og danner grunnlaget for yngleregistreringene av jerv i 2002.

Tabell 1. Oversikt over utsendte registreringsskjema for kontroll av tidligere kjente ynglelokaliteter hos jerv i det nasjonale overvåkingsprogrammet for store rovdyr i 2002.

Fylke	Antall skjema utsendt
Finnmark	35
Troms	48
Nordland	45
Nord-Trøndelag	11
Sør-Trøndelag	5
Møre og Romsdal	5
Oppland	11
Hedmark	3
Sogn og Fjordane	1
Sum	164

NINA Norwegian Institute for Nature Research

NINA Head Office
Tungasletta 2
N-7485 TRONDHEIM
Tel +47 73 80 14 00
Fax +47 73 80 14 01

NINA
Dronningens gt. 13
Boks 736 Sentrum
N-0105 OSLO
Tel +47 22 35 50 00
Fax +47 22 35 51 01

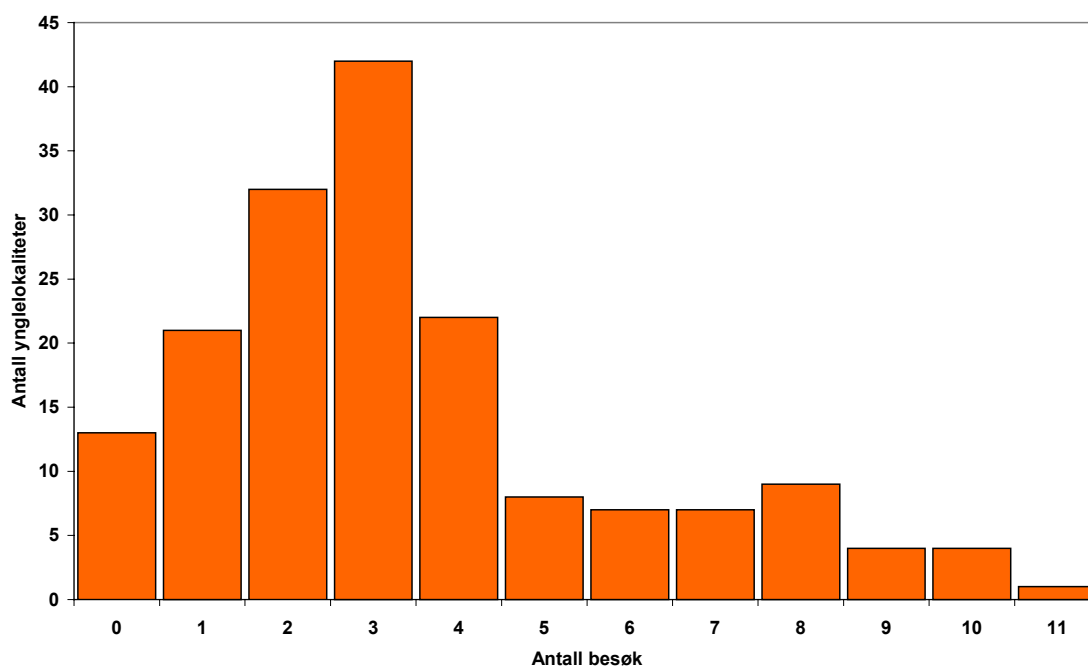
NINA Research Station
Ims
N-4308 SANDNES
Tel +47 51 67 24 70
Fax +47 51 67 24 71

NINA
Polarmiljøseneteret
N-9296 TROMSØ
Tel +47 77 75 04 00
Fax +47 77 75 04 01

NINA•NIKU Headquarter
Tungasletta 2
N-7485 TRONDHEIM
Tel +47 73 80 14 00
Fax +47 73 80 14 01

Fra regionalt nivå har det praktiske arbeidet med kontroll av kjente ynglelokaliteter blitt utført av Statens Naturoppsyn (SNO) eller delegert til lokalt nivå, hvor bla Statskog ved Fjelltjenesten, Fjellstyrer, Bygdeallmenninger, lokale rovviltkontakter og privatpersoner med spesialkompetanse har vært det utøvende leddet i overvåkingen. Registreringspersonell har i 2002 foretatt 591 besøk av kjente ynglelokaliteter av jerv i Norge. Dette tilsvarer et snitt på 3,5 besøk på hver ynglelokalitet (**figur 1**). I tillegg til kontroll av kjente lokaliteter har det blitt lagt ned en betydelig innsats i leting etter ”nye” ynglelokaliteter.

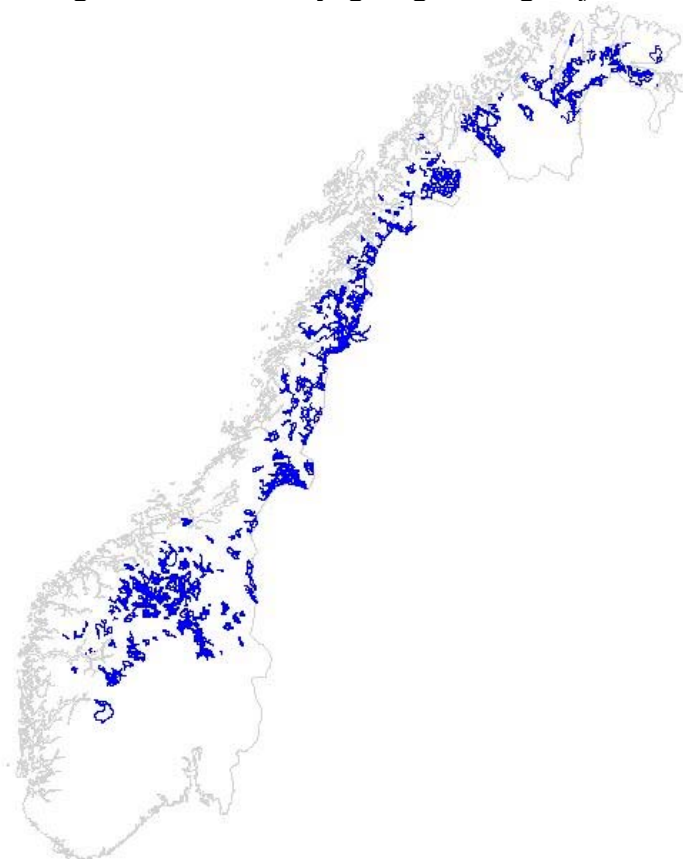
Figur 1. Fordelingen av antall besøk på kjente ynglelokaliteter av jerv i Norge i 2002.

Nytt av året har vært systematisk registrering av leteinnsatsen. Dette har skjedd ved at registreringspersonellet har dokumentert sin egen leteinnsats (snøscooter, ski, truger m.m.) ved bruk av GPS-mottaker eller kartkopier med inntegnede løyper. Ved bruk av GPS blir sporløypa lagret i GPS'en (track-log), overført til en PC og oversendt det nasjonale overvåkingsprogrammet. Personell som ikke har brukt GPS har tegnet inn sine sporløyper på kartkopier og oversendt disse til overvåkingsprogrammet. Her har disse manuelt blitt digitalisert og systematisert sammen med GPS-sporløypene. Ved å sammenstille dette på digitale kart har man nå fått en detaljert oversikt over hvor registreringene har vært gjennomført (**figur 2**). I alt summerer den registrerte innsatsen seg til 37200 km (**tabell 2**). Til sammenligning er det drøyt

40000 km rundt ekvator. Den registrerte leteinnsatsen må sees som et minimum da ikke alle sporløyper har kommet inn til overvåkingsprogrammet ved rapporteringstidspunktet, og tekniske problemer med GPS-utstyret har medført tap av noe data.

Figur 2. Geografisk fordeling av innsatsen ved yngleregistrering av jerv i Norge i 2002.

Tabell 2. Overvåkingsinnsats (km) registrert med GPS og kartkopier i forbindelse med yngleregistrering av jerv i Norge i 2002.

Fylke	Kart (km)	GPS (km)	Total (km)	%GPS
Finnmark	0	5545.7	5545.7	100
Troms	1306.5	2004.2	3310.7	61
Nordland	1213.6	9850.9	11064.5	89
Nord Trøndelag	2497.7	441.9	2939.6	15
Sør-Trøndelag	1823.4	289.2	2112.6	14
Møre og Romsdal	539.9	1258.7	1798.6	70
Oppland	6037.6	778.7	6816.3	11
Hedmark	1736.6	685.8	2422.4	28
Sogn og Fjordane, Hordaland og Buskerud	935.5	209.9	1145.4	18
SUM	16090.8	21065.0	37155.8	57

I tillegg til datagrunnlaget fra overvåkingen av ynglelokaliteter har vi i oppsummeringen av antall ynglinger av jerv i Norge i 2002 gjennomgått det innkomne fallvilt og jaktmaterialet på jerv fra sesongen 2001/2002 samt gått inn i Rovbasen (30.09.2002) og gjennomgått alle registrerte synsobservasjoner av flere jerver i lag siden 1. juni 2002 med tanke på mulige familiegrupper. Det var registrert fem observasjoner av to eller flere jerver i lag i Rovbasen, hvorav to av observasjonene per dato er antatte eller dokumenterte familiegrupper. Disse to verifiserte synsobservasjonene knyttes til tidligere kjente ynglelokaliteter. Eventuelle andre synsobservasjoner av familiegrupper i sommer og høst som per dato ikke er innrapportert og vurdert kan gi en økning i det endelige antallet ynglinger for 2002.

Resultater

Resultatene fra årets yngleregistreringer av jerv viser at det er dokumentert eller antatt yngling på 22 lokaliteter i fylkene fra Nord-Trøndelag og nordover (**tabell 3, figur 3 og figur 4**). I Sør-Norge er det dokumentert eller antatt yngling på 8 lokaliteter (**tabell 3, figur 3 og figur 4**). Basert på antall ynglinger i perioden 2000-2002 er bestanden av jerv i Norge estimert til 245 individer (**Vedlegg 1**).

Tabell 3. Oversikt over status i 2002 på ynglelokaliteter hos jerv registrert i det nasjonale overvåkingsprogrammet for store rovdyr.

Fylke	Status på ynglelokalitet					Sum
	Dokumentert yngling	Antatt yngling	Usikker yngling	Ingen yngling	Ikke kontrollert	
Finnmark	2	1	2	27	5	37
Troms	5	2	2	33	6	48
Nordland*#	6	5	3	32	1	47
Nord-Trøndelag	1	0	1	9	0	11
Sør-Trøndelag‡	1	2	0	3	0	6
Møre og Romsdal	0	1	0	4	0	5
Oppland	4	0	1	7	0	12
Hedmark	0	0	1	2	0	3
Sogn og Fjordane	0	0	0	1	0	1
SUM	19	11	10	118	12	170

* -Inkluderer en antatt ynglelokalitet på grensa mot Sverige som er registrert med svensk lokalitetsnummer.

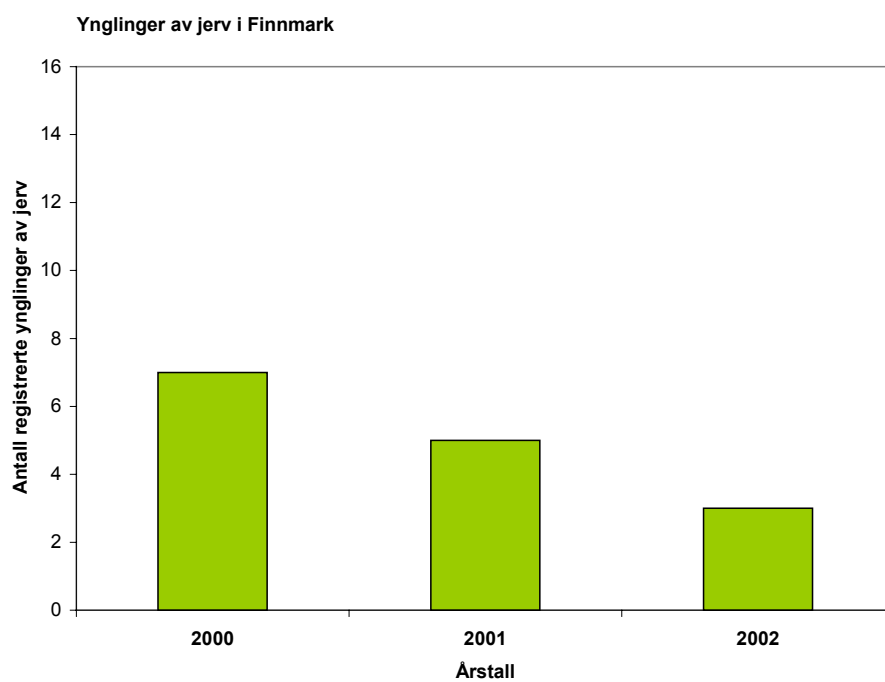
- Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor to unger er avlivet

‡ -Inkludert en dokumentert ynglelokalitet der hiplassen i år var i Hedmark

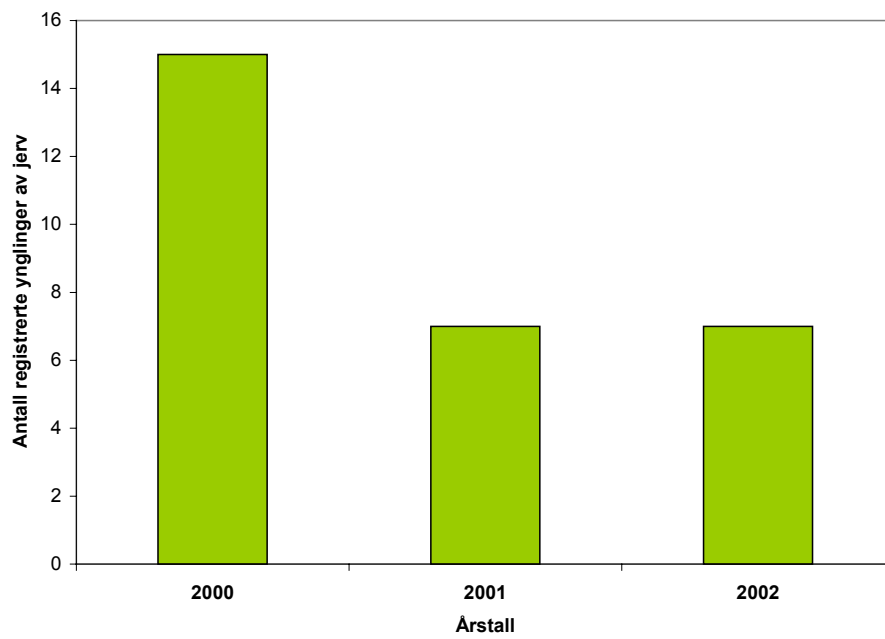
Tabell 4: Antall registrerte ynglinger i perioden 2000 – 2002 og et bestandsestimat av antall jerv i Norge basert på at tispene først yngler som 3 åringer og at ynglefrequensen er 0.632.

	Yngling 2000	Yngling 2001	Yngling 2002	Antall
Finnmark	7	5	3	32.0
Troms	15	7	7	61.9
Nordland	8	13	11	68.3
Nord-Trøndelag	4	4	1	19.2
Sør-Norge	10	12	8	64.0
Norge	44	41	30	245

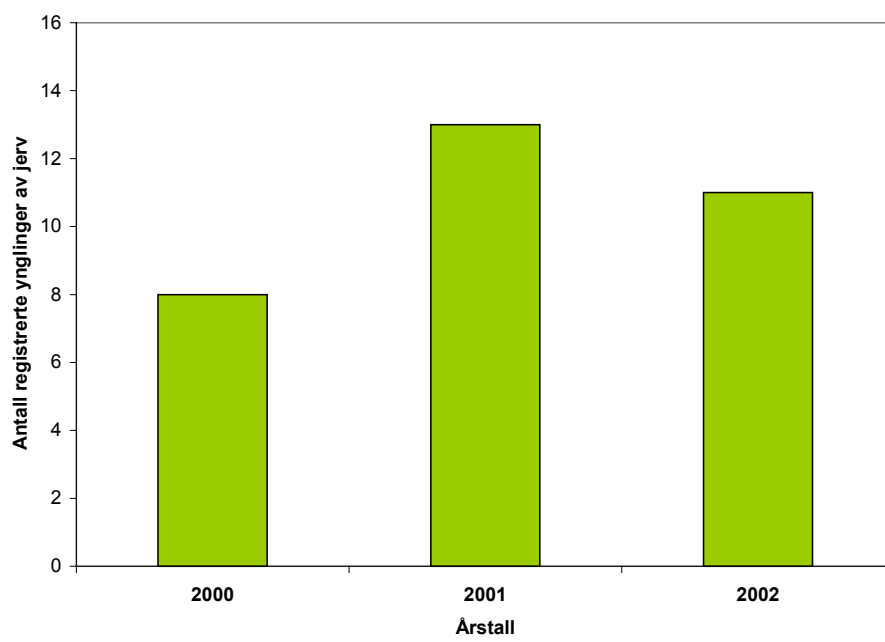
Figur 3. Antall registrerte ynglinger av jerv i perioden 2000-2002.

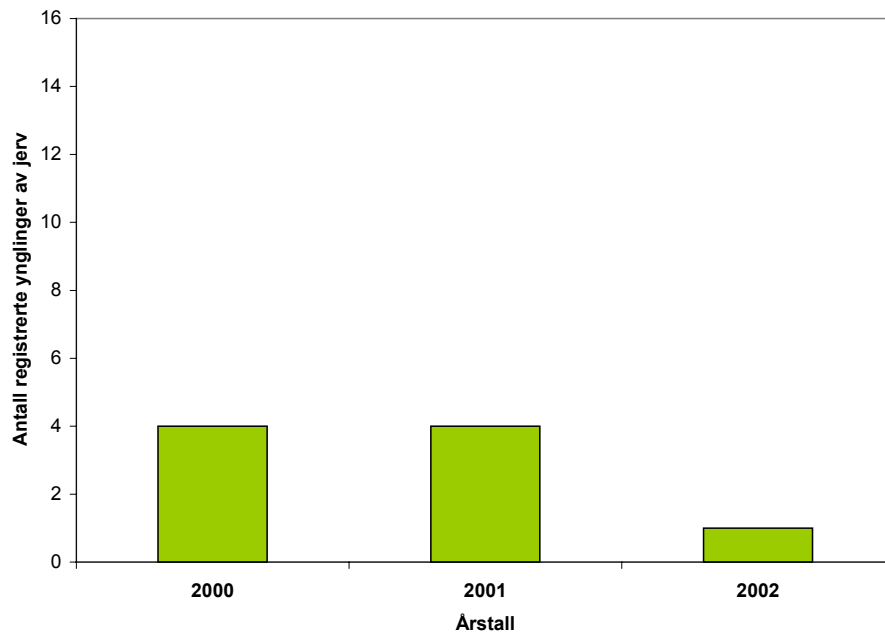
Ynglinger av jerv i Troms

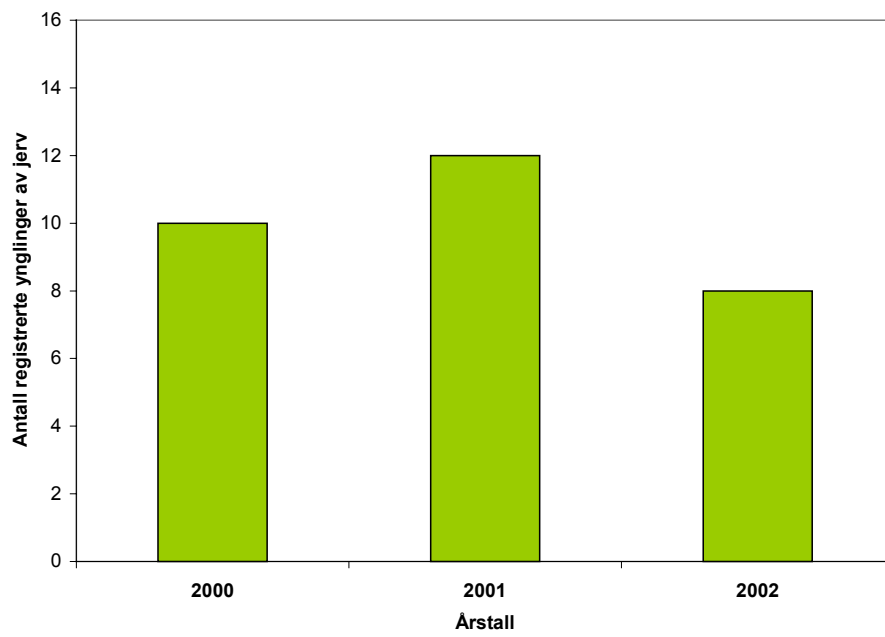
Ynglinger av jerv i Nordland

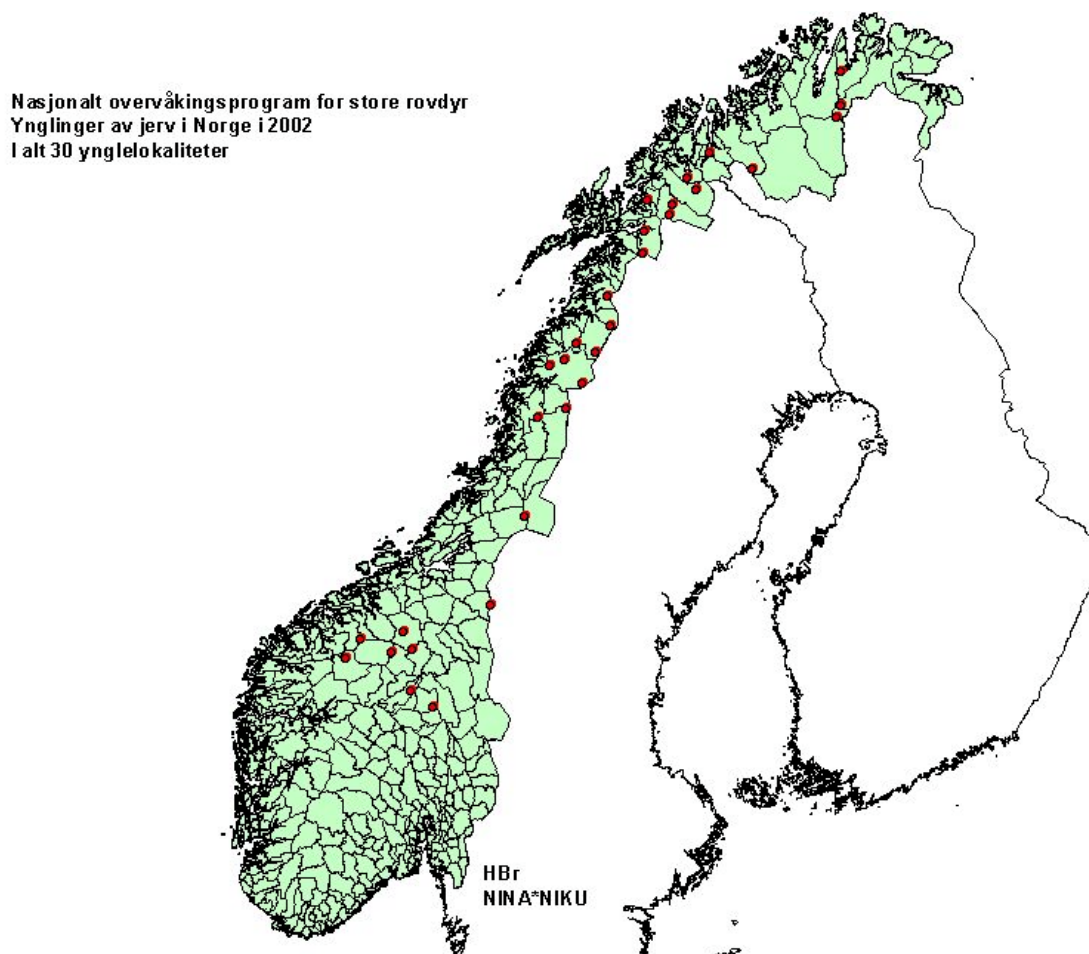
Ynglinger av jerv i Nord-Trøndelag

Ynglinger av jerv i Sør-Norge

Figur 4. Kart som viser fordelingen av dokumenterte og antatte ynglinger av jerv i Norge i 2002. I alt er det registrert yngling på 22 lokaliteter i Nord-Norge og 8 i Sør-Norge.

Utviklingen i antall ynglinger

I perioden 1999-2001 har antall registrerte ynglinger av jerv i Norge vært stabilt på mellom 41 og 44 ynglinger årlig, mens i 2002 har antall ynglinger sunket til 30 på landsbasis (**tabell 3**). Landsdelene Sør-Norge og Nord-Trøndelag som de siste år har hatt et økende eller stabilt antall registrerte ynglinger, har i år gått tilbake (**figur 2**). For Nordland og Troms ser antall ynglinger ut til å ligge innenfor variasjonen som er observert de senere årene. For Finnmark derimot må vi helt tilbake til første halvdel av 1990-tallet for å finne et år med så få ynglinger som det er registrert i år (**figur 2**).

Kommentarer til overvåkingsarbeidet

Registreringsforholdene i Sør-Norge var varierende under årets registreringsarbeid. Ustabile værforhold over store områder og få dager med virkelig gode sporforhold har preget registreringene her i år. Våren kom svært tidlig de fleste steder slik at sesongen generelt ble en del kortere enn vanlig noe som kan ha virket inn på registreringsresultatet i denne landsdelen. Til tross for dette er registreringsinnsatsen i Sør-Norge i år på samme nivå som fjoråret (gjennomsnittlig 5.8 besøk per lokalitet i 2001 vs. 5.7 i 2002).

Tilbakemeldingene fra de fire nordligste fylkene etter registreringssesongen er at forholdene i mars var bra, mens de var varierende i april. Tidlig snøsmelting i slutten av april og begynnelsen av mai med påfølgende førefall gjorde at registreringssesongen også her måtte avsluttes tidligere enn tiltenkt. Her ser det ut til at Nordland, som gjennomgående startet registreringene tidlig (mars), har kommet relativt sett godt ut av det. I alle de fire nordligste fylkene, bortsett fra Troms hvor det har vært en liten nedgang i antall besøk per ynglelokalitet (fra et snitt på 3.0 til 2.4 besøk per lokalitet), ser det ut til at registreringsinnsatsen er på nivå med fjoråret.

Statens Naturoppsyn (SNO) overtok i år det regionale ansvaret for registreringsarbeidet etter fylkesmennene i alle fylker, med unntak av Finnmark. Når det gjelder innrapportering, utfylling av skjema og registrering i Rovbasen 2.5 er det også i år et forbedringspotensiale. Fotodokumentasjon i forbindelse med registreringsarbeidet er i år blitt vedlagt i mye større grad enn i fjor og har vært veldig verdifullt som vurderingsgrunnlag på en del av lokalitetene.

Adresseliste:

Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Østfold
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Miljøverndepartementet
DN-viltseksjonen
DN-SNO

Dette dokumentet er også tilgjengelig som .pdf dokument på internett: www.ninaniku.no/nidaros